

**Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u procesu donošenja Pravila
organiziranja tržišta električne energije**

Rezultati javne rasprave provedene od 13. rujna do 30. rujna 2019.

Sažetak primjedbi i prijedloga (članci na koje nije bilo primjedbi i prijedloga nisu prikazani; primjedbe koje nisu komentirane u načelnim primjedbama nalaze se u zasebnim člancima)	PRIHVAĆENO/ DJELOMIČNO PRIHVAĆENO	NIJE PRIHVAĆENO	KOMENTAR
--	---	--------------------	----------

<p>ačelne primjedbe</p>	<p>Predlaže se da se Pravila organiziranja tržišta električne energije (dalje u tekstu: Pravila) usklade terminološki i sadržajno sa Zakonom o tržištu električne energije (dalje u tekstu: ZOTEE) te vremenski i sadržajno s Pravilima o uravnoteženju EES-a (dalje u tekstu: Pravila o uravnoteženju). Također smatramo da se tematika vezana uz uravnoteženje ne može definirati ovim Pravilima, jer ZOTEE vrlo jasno i eksplicitno člankom 28. stavkom 7. i 8. te stavkom 13. propisuje da Operator prijenosnog sustava Pravilima o uravnoteženju propisuje ugovorne odnose i nabavu pomoćnih usluga, nabavu i obračun energije uravnoteženja, ugovorne odnose i odgovornost za odstupanje, obračun odstupanja uvažavajući pravila primjene nadomjesnih krivulja opterećenja, financijsko poravnanje odstupanja i objavu podataka, odnosno drugim riječima komercijalne i tehničke poslove. Također Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima (dalje u tekstu: Uredba 2015/1222) te Uredba Komisije (EU) 2017/2195 od 23. studenoga 2017. o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja (dalje u tekstu: Uredba 2017/2195) ne propisuju striktno tko i kojim aktom definira energiju uravnoteženja već o tome odlučuje država članica. Stoga se predlaže poglavlje Uređivanje odnosa između voditelja bilančne grupe i operatora prijenosnog sustava odnosno članke 38. do 48. izbaciti iz prijedloga Pravila, odnosno iste definirati u Pravilima o uravnoteženju.</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Pravila su usklađena sa ZOTEE-om i Pravilima o uravnoteženju EES-a. Pravila ne definiraju tematiku uravnoteženja već uređuju odnose između sudionika na tržištu električne energije i proizvode kojima mogu trgovati, te na koji način će biti evidentirani u svrhu organiziranja tržišta električne energije i obračuna odstupanja bilančnih grupa prema ZOTEE-u i UREDBI KOMISIJE (EU) 2017/2195 od 23. studenoga 2017. o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja.</p>
-------------------------	---	---

<p>Načelne primjedbe</p>	<p>Iako je u našim prijedlozima iz prethodnih javnih rasprava na temu Pravila u 2016. odnosno 2018. predloženo da se razmisli o objedinjavanju ovog akta s Pravilima o uravnoteženju, te da se isto prethodno definira ZOTTE-om koje je također u međuvremenu doživio izmjene i dopune, isto nije uzeto u obzir. Kako je u međuvremenu na razini EU usvojen Čisti energetske paketi koji podrazumijeva prilagodbu nacionalnog zakonodavstva u naredne dvije godine, što će značiti izmjenu odnosno donošenje novih krovnih energetskih zakona kao i pod zakonske regulative, predlažemo da se isto svakako uzme u obzir. Također smatramo da definiranje uloge i uvođenje novih igrača na tržište navedenim paketom propisa (agregatori, energetske zajednice građana, operatori skladišta (spremnika) električne energije odnosno drugih oblika energije koji u procesu pretvorbe služe za proizvodnju električne energije i dr.) podrazumijeva i novi model tržišta te stoga očekujemo od institucija nadležnih za nadzor i regulaciju funkcioniranja tržišta električne energije u RH temeljem ZOTEE-a, i Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti (HERA, HROTE, MZOE) što prije pristupe izradi podloga za novi model tržišta kako bi svi postojeći i eventualno novi energetske subjekti bez prevelikog regulatornog rizika mogli razvijati i nuditi nove poslovne modele odnosno energetske proizvode i usluge na tržištu RH i time doprinijeti daljnjem razvoju i rastu tržišta, konkurentnosti i naposljetku krajnjim cijenama energije.</p> <p>Nadalje ZOTEE člankom 52. u okviru Poglavlja 8. Organiziranje tržišta električne energije; Obuhvat tržišta električne energije definira obuhvat maloprodajnog i veleprodajnih tržišta u RH. Stoga smatramo da Pravila moraju definirati i razraditi navedenu problematiku, vrste tržišta i sve odnose na njima. Osobito je važno ovdje primijetiti da ZOTEE konstatira da tržište uravnoteženja odnosno pomoćnih usluga nije potpuno otvoreno, već je regulirano, stoga Pravila ne mogu propisati da operatori vrše kupoprodaju električne energije za navedene potrebe isključivo po tržišnim odnosno komercijalnim uvjetima, jer su regulirane cijene propisane Metodologijama odnosno HERA odlučuje o otvaranju tržišta pomoćnih usluga (Članak 52. stavak 9. članak 39. stavak 10. ZOTEE), koje bi u tom slučaju trebale biti izvan snage. Stoga je kontradiktorno da operator trgovanjem osigurava usluge sustava po tržišnim načelima (Članak 28. ZOTEE), a istovremeno iste mora nabavljati prema reguliranim cijenama i uvjetima što mu bitno može utjecati na prihode, a time posljedično i na ostvarenje dobiti, i naravno buduće investicije u mrežu</p>	<p>NIJE PRIHVACENO</p> <p>Pravila organiziranja tržišta električne energije uređuju tržište električne energije i odnose između sudionika na tržištu električne energije u skladu s člankom 52. ZOTEE-a.</p> <p>Uvjet za sudjelovanje na veleprodajnom tržištu električne energije je dozvola izdana od strane Hrvatske energetske regulatorne agencije, a za navedene subjekte nije propisano izdavanje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti.</p> <p>NIJE PRIHVACENO</p> <p>Pravila organiziranja tržišta električne energije uređuju tržište električne energije i odnose između sudionika na tržištu električne energije u skladu s člankom 52. ZOTEE-a.</p> <p>Člankom 28. stavkom 6. ZOTEE propisano je da je Operator prijenosnog sustava dužan osiguravati usluge sustava prema tržišnim načelima.</p> <p>Također člankom 52. stavkom 8. i 9. propisano je da se do uspostave funkcionalnog tržišta električne energije uravnoteženja i pomoćnih usluga cijene električne energije za potrebe uravnoteženja elektroenergetskog sustava obračunavaju prema metodologiji za određivanje cijena za pružanje usluge uravnoteženja i metodologiji za određivanje cijena za pružanje pomoćnih usluga.</p> <p>Pravilima organiziranja tržišta električne energije propisano je s kojim sudionicima na tržištu električne energije operator sustava ima pravo trgovati te navedene odredbe nisu ni na koji način u suprotnosti s odredbama ZOTEE-a i u cijelosti su usklađene s Uredbom EB GL.</p>
--------------------------	--	---

<p>Načelne primjedbe</p>	<p>Predlaže se pravilima definirati standardne proizvode na veleprodajnom tržištu električne energije, posebice zbog reguliranih subjekata i njihovog ograničenog obuhvata trgovanja. Posebice kada je člankom 1. Pravila navedeno da se njima definiraju proizvodi za trgovanje na tržištu električne energije, ali kasnije u tekstu isti nisu razrađeni. Također bi trebalo biti jasno da Pravila definiraju kao proizvod isključivo električnu energiju, što se ne može zaključiti nasumičnim korištenjem izraza „pomoćne usluge“ i „usluge sustava“ jer one obuhvaćaju i rezervu snage u paralelno važećim propisima. Dodatno se još koristi i usluga energija uravnoteženja. S obzirom da su usluge sustava širi pojam (npr. regulacija frekvencije-primarna regulacija, regulacija napona različitim vrstama postrojenja, itd), a da se istima ne trguje na organiziranom tržištu jer su regulirane. Također predlažemo brisanje dodatno navedenog izraza „energija za uravnoteženje sustava“ jer je fizikalno isto sadržano u pomoćnim uslugama. Sustav čini prijenosna i distribucijska mreža, više vrsta pojedinačnih pomoćnih usluga se koristi u prijenosnoj mreži, a manje vrsta pojedinačnih pomoćnih usluga u distribucijskoj mreži. Nadalje iz pomoćnih usluga pored energije za uravnoteženje osigurava se i energija za otočni pogon i kompenzatorski rad radi regulacije napona, znači da nije u pitanju trgovanje samo energijom za uravnoteženje.</p> <p>Predlaže se da svi sudionici na tržištu budu odgovorni za odstupanja i ista plaćaju, jer to propisuju nova Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjena Direktive 2012/27/EU, odnosno Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije, i jer je to jedina motivacija za pravilno planiranje i smanjenje troškova odstupanja. Direktiva dozvoljava derogaciju za pojedine energetske subjekte, ali samo ako postoji argumentirani razlog, i istovremeno se mora na transparentan način objaviti tko umjesto njega snosi navedene troškove. Financijski obračun radi HROTE i stoga ne vidimo zapreku da prema stvarnim troškovima odstupanja svi sudionici na tržištu električne energije imaju isti status i ne diskriminiraju ostale sudionike. Naime Uredba 2015/1222 članak 81. i Uredba 2017/2195 članak 13. navedene u članku 3. Pravila dozvoljavaju delegiranje poslova i zadataka operatora tržišta i operatora prijenosnog sustava na treću stranku ako treća stranka može izvršiti odgovarajuću funkciju barem jednako učinkovito kao tijelo koje delegira. Tijelo koje delegira ostaje odgovorno za osiguranje usklađenosti s obvezama na temelju ove Uredbe, uključujući osiguranje pristupa informacijama nužnim za nadzor koji provodi regulatorno tijelo</p>	<p>NIJE PRIHVACENO</p> <p>U članku 49. POTEE-a propisani su proizvodi za trgovanje na tržištu električne energije kao i vrste ugovora koje operator tržišta evidentira na tržištu električne energije.</p> <p>Pravilima su preuzete definicije iz Uredbe EB GL koja uslugu uravnoteženja određuje kao energiju za uravnoteženje i rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava.</p> <p>NIJE PRIHVACENO</p> <p>Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava, ZOTEE-om te ZOIEIVUK-om, je uvedena obveza odgovornosti za odstupanje svih sudionika na tržištu električne energije uključujući i povlaštene proizvođače čija postrojenja su u sustavu poticanja. POTEE propisuje obvezu sklapanja ugovora odgovornosti za odstupanje.</p>
--------------------------	---	--

Načelne primjedbe	<p>Predlaže se iz Pravila izbaciti kupca s vlastitom proizvodnjom jer isti temeljem ZOTEE-a nije tržišni sudionik veleprodajnog tržišta u RH i nema dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti, te je njegovo ograničeno postupanje definirano važećim Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji.</p> <p>Predlaže se poglavlje o planiranom i neplaniranom izlasku problematičnog opskrbljivača s tržišta električne energije uskladiti sa ZOTEE-om. Naime, isti prepoznaje i definira isključivo problematičnog opskrbljivača a ne pojavu novih na tržištu. Naime Zakon o trgovačkim društvima definira postupke osnivanja tvrtke, gašenje tvrtke, spajanja, pripajanja i preuzimanja društava te prava i obveze koji iz istih proizlaze (pravo prijenosa Ugovora), te Pravila kao akt nižeg ranga ne može propisivati način na koji to rade energetske tvrtke. Navedenu problematiku detaljno mora propisati ZOTEE stoga se predlaže razraditi predstojećim izmjenama i dopunama ZOTEE ili novim ZOTEE-om. Nadalje, prilikom izlaska problematičnog opskrbljivača s tržišta, kupac mora imati mogućnost izbora novog opskrbljivača, i to tržišnog u slučaju planiranog izlaska, odnosno u slučaju neplaniranog izlaska s tržišta (bankrota/stečaja) opskrbljivača u obvezi pružanja javne usluge opskrbe električnom energijom kako ne bi došlo do prekida isporuke električne energije krajnjeg kupca.</p> <p>Kod prijenosa sklopljenih ugovora o opskrbi krajnjeg kupca kao cjeline na drugog opskrbljivača treba imati na umu odredbu članka 49. stavka 1. točke 2. ZOTEE-a koja kaže da je uvjet da pri planiranom izlasku kada problematični opskrbljivač napušta tržište električne energije svojom slobodnom voljom, prethodno obavijesti sve svoje krajnje kupce o točnom vremenu izlaska te o mogućnosti izbora drugog opskrbljivača ili o mogućnosti opskrbe od zajamčenog opskrbljivača. Predlaže se članak 23. korigirati uzimajući u obzir navedenu zakonsku odredbu.</p> <p>Kod planiranog izlaska s tržišta treba navesti da planirani datum izlaska može biti samo zadnji dan u mjesecu u kojem opskrbljivač izlazi s tržišta električne energije.</p> <p>Zaključno predlaže se zbog minimalnih promjena izraditi prijedlog Izmjena i dopuna Pravila, s obzirom da za tri mjeseca na snagu stupaju propisi Čistog energetskog paketa koji će biti implementirani u nacionalno zakonodavstvo i koji će zahtijevati donošenje novih pod zakonski propisa uvažavajući nove elemente, subjekte i odnose kako na veleprodajnim tržištima tako i u maloprodaji.</p>	<p>PRIHVAĆENO</p> <p>Slažemo se da Pravila organiziranja tržišta električne energije obuhvaćaju subjekte koji imaju važeću dozvolu te je primjedba prihvaćena.</p> <p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>HROTE je, sukladno obvezi iz ZOTEE, propisao izlazak s tržišta problematičnog opskrbljivača. Prihvaćena je Vaša primjedba vezana za članak 22. i 23. i prazninu vezanu za mogući prekid isporuke električne energije krajnjem kupcu.</p> <p>Zbog specifičnog slučaja prilikom prijenosa svih ugovora o opskrbi krajnjeg kupca kao cjeline na drugog opskrbljivača, bilo je potrebno regulirati izlazak s tržišta opskrbljivača koji prenosi svoje ugovore s krajnjim kupcima na drugog opskrbljivača da bi se izbjeglo sekundarno tržište maloprodajnim ugovorima.</p> <p>PRIHVAĆENO</p> <p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Zbog nomotehničkih razloga pristupilo se objavi novih Pravila organiziranja tržišta električne energije (ovo bi bila treća izmjena).</p>
-------------------	--	--

Načelne primjedbe	<p>U člancima 22. i 23. potrebno je propisati da datum planiranog izlaska opskrbljivača s tržišta mora biti jednak datumu preuzimanja kupaca od strane drugog opskrbljivača. Ukoliko nije ispunjen ovaj uvjet postoji mogućnost da su kupci bez opskrbljivača u određenom razdoblju.</p>	PRIHVACENO
-------------------	--	------------

<p>Članak 3.</p>	<p>st (1)</p> <p>Umjesto navoda: „u crpnom režimu rada“ pisati: a) „u crpnom radu“ ili b) „u crpnom režimu“.</p> <p>st. (1) točka</p> <p>Predlaže se brisanje točke jer HR energetska zakonodavstvo ne prepoznaje subjekte odnosno izričaje „prijenosni agent“ i „središnje protustranke“</p>	<p>DJELOMIČNO PRIHVAĆENO</p> <p>Prvi dio primjedbe je prihvaćen.</p> <p>Drugi dio primjedbe nije prihvaćen s obzirom na to da HR energetska zakonodavstvo ne prepoznaje, a UREDBA KOMISIJE (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima prepoznaje prijenosne agente i središnje protustranke a pošto je ona iznad HR energetske zakonodavstva, kao što je navedeno u načelnim primjedbama, ista je uvedena i u Pravila organiziranja tržišta električne energije.</p>
<p>Članak 5.</p>	<p>st (1)</p> <p>Brisati „pružanje usluge uravnoteženja“ jer je sadržano u „uslugama sustava“, a „usluge sustava“ nisu predmet ovih pravila.</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Navodi se zbog pojašavanja u koju svrhu HOPS može trgovati.</p>
<p>Članak 6.</p>	<p>Zamijeniti „i može“ sa „može“</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Rečenica nema smisla bez veznika.</p>
<p>Članak 8</p>	<p>st. (1)</p> <p>Brisati „pružanje usluge uravnoteženja“, vidi prethodna obrazloženja.</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Navodi se zbog pojašavanja u koju svrhu HOPS može trgovati</p>

<p>članak 9.</p>	<p>Umjesto nadoda „preuzimati električnu energiju proizvedenu“, pisati preuzimati neto isporučenu električnu energiju“, svrha je plaćanja stvarno („neto) isporučene energije u sustav, a ne ubirati poticaj za bruto proizvedenu (vidjeti Zakon o OIE i VUK). Nije logično da se poticaj ubire na bruto, a od opskrbljivača se kupuje energija za vlastitu potrošnju po nižoj cijeni od cijene za isporučenu električnu energiju u sustavu poticaja.</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Zakon o OIE i VUK pokriva preuzimanje električne energije te predlažemo da uputite prijedlog na Ministarstvo nadležno za energetiku. Nije predmet ovih Pravila.</p>
<p>članak 11.</p>	<p>st. (1) Brisati „pružanja usluge uravnoteženja“ jer je isto sadržano u pomoćnim uslugama a iste nisu predmet ovih pravila.</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Navodi se zbog pojašnjavanja u koju svrhu HOPS može trgovati</p>
<p>članak 12.</p>	<p>Vidjeti primjedbu na čl. 11., primijeniti isto.</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Navodi se zbog pojašnjavanja u koju svrhu HOPS može trgovati</p>
<p>članak 13.</p>	<p>Nejasno nametanje obveze plaćanja naknade za sudjelovanje na tržištu pojedinačnom članu bilančne grupe, s obzirom da član bilančne grupe ne sudjeluje izravno na tržištu, već preko bilančne grupe. Radi se o dvostrukom plaćanju (VBG i ČBG) za isti MWh na tržištu.</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Odlukom o naknadi za organiziranje tržišta električne energije (Narodne novine, br. 94/07, 38/12) je definirano kome se naplaćuje mjesečna i godišnja naknada. Također, svi članovi bilančnih grupa (bilo trgovci, opskrbljivači i proizvođači) sudjeluju na tržištu električne energije (ne postoji definirani posrednik, samo voditelj bilančne grupe koji je odgovoran za odstupanje svoje bilančne grupe) te se ne radi o dvostrukom plaćanju jer se naplaćuje prodana električna energija od strane pojedinčanog tržišnog sudionika.</p>

članak 18.	Tipfeler fali slovo a u riječi stavak – iz članka 17. stavka 3.	PRIHVAĆENO
članak 22.	Ukazuje se na prijepor u odredbi st. 5, a vezano za mogućnost nepokrivenog razdoblja opskrbe kupca od dana izlaska opskrbljivača do prvog dana u mjesecu koji slijedi, a to pitanje se cijeni potrebnim urediti. Predlaže se dopuniti odnosno preformulirati stavak 2. da glasi „planirani datum izlaska može biti samo zadnji dan u mjesecu u kojem opskrbljivač izlazi s tržišta električne energije.“	PRIHVAĆENO
članak 23.	Isto kao i u članku 22.	PRIHVAĆENO

<p>članak 23.</p>	<p>Predlaže se izmjena članka 23. tako da glasi:</p> <p>(1) Opskrbljivač (opskrbljivač – davatelj) koji drugom opskrbljivaču (opskrbljivaču – primatelju) prenosi sve sklopljene ugovore o opskrbi krajnjeg kupca kao cjelinu, dužan je o svojoj namjeri obavijestiti pisanim putem Operatora tržišta, operatore sustava, Agenciju i ostale tržišne sudionike s kojima ima sklopljene ugovore o kupoprodaji te sve krajnje kupce s kojima ima sklopljen ugovor o opskrbi krajnjeg kupca, u roku od najmanje 60 dana prije prenošenja sklopljenih ugovora o opskrbi krajnjeg kupca kao cjeline.</p> <p>(2) Opskrbljivač (opskrbljivač – davatelj) je u obavijesti iz stavka 1. ovog članka dužan navesti datum planiranog izlaska s tržišta električne energije i dostaviti potvrdu opskrbljivača (opskrbljivača – primatelja) kojem će biti preneseni svi sklopljeni ugovori o opskrbi krajnjeg kupca kao cjelina kojom pristaje na navedeni prijenos.</p> <p>(3) Operator tržišta obavezan je bez odgode nakon primitka pisane obavijesti iz stavka 1. ovoga članka na svojim mrežnim stranicama objaviti takvu namjeru.</p> <p>(4) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, operatori sustava će temeljem obavijesti iz stavka 1. ovog članka, izvršiti upis promjene opskrbljivača (na opskrbljivača – primatelja) za sve krajnje kupce dotadašnjeg opskrbljivača (opskrbljivača – davatelja) s prvim danom u mjesecu koji slijedi nakon dostave obavijesti.</p> <p>(5) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, opskrbljivač (opskrbljivač – davatelj) je obavezan najkasnije 30 dana nakon izvršenog upisa promjene opskrbljivača iz stavka 4. ovog članka, tj. prijenosa svih sklopljenih ugovora o opskrbi krajnjeg kupca kao cjeline drugom opskrbljivaču (opskrbljivaču – primatelju), raskinuti sve ugovorne odnose s Operatorom tržišta, operatorom prijenosnog sustava, operatorom distribucijskog sustava i s ostalim tržišnim sudionicima s kojima ima sklopljene ugovore.</p> <p>(6) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, opskrbljivač – davatelj dužan je ishoditi potvrde o stanju dugovanja prema operatorima sustava te istu dostaviti opskrbljivaču – primatelju. Opskrbljivač - primatelj preuzima obveze opskrbljivača - davatelja prema operatorima sustava koje nisu podmirene do raskida svih ugovornih obveza iz stavka 5. ovog članka.</p> <p>(7) Opskrbljivač - primatelj je dužan preuzeti sve reklamacije krajnjih kupaca od opskrbljivača - davatelja, unutar roka zastare definiranog nadležnim propisima.</p>	<p>DJELOMIČNO PRIHVAĆENO.</p> <p>Smatramo da nije potrebno uvoditi pojam opskrbljivač – primatelj i opskrbljivač – davatelj te da je kroz tekst jasno o kojim stranama se radi.</p> <p>Također, smatramo da Pravila organiziranja tržišta električne energije ne mogu ulaziti u ugovorne odnose opskrbljivača i operatora sustava a posebno vezano za dugovanja i preuzimanje obveza te pitanja vezana za reklamacije.</p>
-------------------	---	---

članak 24.	Isto kao i u članku 22.	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Ne spominje se obveza izlaska kao u članku 22. i 23.</p>
članak 31.	<p>st. (2) Predlaže se da energetske subjekti imaju mogućnost sudjelovanja u više bilančnih grupa posebno oni subjekti s većim portfeljem proizvodnih jedinica, a u cilju ostvarivanja energetskog interesa povezivanja kontinuirane (band) proizvodnje s band potrošnjom i obrnuto. Naime obračun se vrši po obračunskim mjernim mjestima, a ne po pojedinom energetskom subjektu. Navedeno postoji u praksi u državama članicama EU i nije protivno EU propisima.</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Obračun odstupanja, prema važećim Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava te prema Ugovoru o odgovornosti za odstupanje, se vrši po bilančnoj grupi tj. po voditelju bilančne grupe.</p> <p>Primjedba bi trebala biti upućena na Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava gdje je naveden način izračuna tržišne pozicije i odstupanja.</p> <p>Također, podsjećamo i da trgovac, koji nema OMM-ove može odstupati te da HEP ODS ostvarenja dostavlja sumarno po tržišnom sudioniku a ne po pojedinačnom OMM-u.</p>
članak 34.	Umjesto izraza „od povlaštenih proizvođača“ pisati „od povlaštenih proizvođača u sustavu poticanja“, jer svaki povlašten proizvođač nije automatizmom u sustavu poticanja.	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Svi povlašteni proizvođači iz obnovljivih izbora energije, ne samo u sustavu poticanja, imaju pravo na garancije porijekla ako su registrirani u sustavu jamstva podrijetla.</p>
članak 38.	Zašto operator prijenosnog sustava kao Voditelj bilančne grupe operatora prijenosnog sustava nema odgovornost za odstupanje, što je s operatorom distribucijskog sustava po predmetnoj problematici? Oslobođenjem odgovornosti OPS-a za odstupanje nestaje motiviranost za točniju procjenu energije po intervalima za pokrivanje gubitaka.	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>HOPS je odgovoran za vlastita odstupanja s obzirom da se za isti obavlja obračun odstupanja ali, prema našem mišljenju, nema potrebe da potpisuje Ugovor o odgovornosti za odstupanje sam sa sobom.</p> <p>Obračun odstupanja se vrši za sve bilančne grupe na tržištu električne energije pa tako i za HOPS. Svi troškovi energije uravnoteženja se raspoređuju po voditeljima bilančnih grupa. Zaključeno je da nema svrhe da HOPS potpisuje Ugovor o odgovornosti za odstupanje sam sa sobom.</p>

članak 49.	Zašto se posebno navodi Ugovor o pružanju usluge uravnoteženja, on bi trebao biti pokriven kod Ugovora o pružanju pomoćnih usluga, navedeno nije predmet ovih pravila.	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Predmet ovih pravila je pokrivanje svih proizvoda za trgovanje</p>
članak 53.	Umjesto „u crpnom režimu rada u vlastitim proizvodnim postrojenjima“ pisati u „crpnom radu reverzibilnih hidroelektrana“.	<p>PRIHVAĆENO</p>
članak 58.	Odvojiti „burzesadrži“ u „burze sadrži“	<p>PRIHVAĆENO</p>

<p>članak 73.</p>	<p>Predlažemo brisanje stavaka (3), (4) i (5) te mijenjanje stavka (6) koji postaje stavak (3) i glasi:</p> <p>(3) U slučaju izmjene plana proizvodnje, isporuke krajnjim kupcima i/ili kupoprodaje električne energije unutar hrvatske zone trgovanja, voditelj bilančne grupe dužan je dostaviti operatoru prijenosnog sustava i Operatoru tržišta izmijenjenu verziju ugovornog rasporeda člana bilančne grupe za dan isporuke najkasnije četrdeset osam (48) sati nakon razdoblja na koje se izmjena odnosi, a koja sadrži i zadnje odobrene izmjene plana prekozonske razmjene električne enerije, plana isporuke električne energije sumarno za krajnje kupce i plana proizvodnje električne energije od strane operatora prijenosnog sustava.</p> <p>Objašnjenje:</p> <p>Smatramo da bi voditelj bilančne grupe trebao imati pravo poslati izmijenjenu verziju ugovornog rasporeda člana bilančne grupe, a koja se odnosi na izmjenu plana proizvodnje i/ili isporuke krajnjim kupcima, za dan isporuke najkasnije četrdeset osam (48) sati nakon razdoblja na koje se izmjena odnosi kao što je dozvoljeno u slučaju izmjene kupoprodaje električne energije unutar hrvatske zone trgovanja. Navedenim odobrenjem svi proizvođači i opskrbljivači bi dobili mogućnost smanjiti svoja odstupanja na način da međusobno ponište odstupanja u suprotnom smjeru između njih. U tom slučaju oni zajedno ne doprinose odstupanju sustava te za isto ne bi trebali biti penalizirani kao što je sada slučaj.</p> <p>Za naš slučaj rađena je analiza koja je pokazala da bi se uvođenjem ove mogućnosti post balancinga ukupan iznos troška energije uravnoteženja na godišnjoj razini smanjio za oko 100.000 kn što smatramo dodatnim i nepotrebnim penaliziranjem ukoliko svoje odstupanje možemo poništiti s odstupanjem drugog tržišnog sudionika u drugom smjeru.</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Prema UREDBI KOMISIJE (EU) 2017/2195 od 23. studenoga 2017. o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja (GL EB) voditelj bilančne grupe može u skladu s pravilima utvrđenima u uvjetima i odredbama u pogledu organizacije uravnoteženja mijenjati rasporede nakon zatvaranja unutardnevnog tržišta.</p> <p>Uzimajući u obzir da se radi o naknadnoj izmjeni planova proizvodnje i potrošnje Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. koji je odgovoran za organizaciju uravnoteženja te koji prema važećim Pravilima organiziranja tržišta električne energije odobrava izmjene planova proizvodnje i potrošnje, isti je zatražio da se prethodno provjeri utjecaj na poslovne procese HOPS-a i obveze koje ima prema izvještavanju o promjenama planova proizvodnje i potrošnje.</p> <p>Također, s obzirom da se GL EB i Pravilima uravnoteženja elektroenergetskog sustava uvodi tzv. „Single price“ metoda obračuna odstupanja od 01.01.2020. neće doći do navedene znatne uštede s obzirom da će u slučaju nakande izmjene proizvodnje ili potrošnje jedna strana biti oštećena (ona koja je odstupala suprotno od smjera sustava) te smatramo da Vaša primjedba neće imati efekta od 01.01.2020.</p>
-------------------	--	---

<p>članak 73.</p>	<p>Predlažemo brisanje stavaka (3), (4) i (5) te mijenjanje stavka (6) koji postaje stavak (3) i glasi:</p> <p>(3) U slučaju izmjene plana proizvodnje, isporuke krajnjim kupcima i/ili kupoprodaje električne energije unutar hrvatske zone trgovanja, voditelj bilančne grupe dužan je dostaviti operatoru prijenosnog sustava i Operatoru tržišta izmijenjenu verziju ugovornog rasporeda člana bilančne grupe za dan isporuke najkasnije četrdeset osam (48) sati nakon razdoblja na koje se izmjena odnosi, a koja sadrži i zadnje odobrene izmjene plana prekozonske razmjene električne energije, plana isporuke električne energije sumarno za krajnje kupce i plana proizvodnje električne energije od strane operatora prijenosnog sustava.</p> <p>Objašnjenje:</p> <p>Ne vidimo niti jedan opravdani razlog da se u Hrvatskoj za električnu energiju ne može operativno provesti post-balansiranje. Administrativna zabrana post-balansiranja pogoduje financijski OPS-u i njegovim suvlasnicima. Smatramo da voditelj bilančne grupe mora imati pravo poslati izmijenjenu verziju ugovornog rasporeda člana bilančne grupe, a koja se odnosi na izmjenu plana proizvodnje i/ili isporuke krajnjim kupcima, za dan isporuke najkasnije četrdeset osam (48) sati nakon razdoblja na koje se izmjena odnosi kao što je dozvoljeno u slučaju izmjene kupoprodaje električne energije unutar hrvatske zone trgovanja. Navedenim odobrenjem svi proizvođači i opskrbljivači mogli bi smanjiti neopravdani dio troška odstupanja tako da međusobno ponište odstupanja koja očekuju da su u suprotnom smjeru, po uzoru na mnoga tržišta električne energije i prirodnog plina u EU. U tom slučaju oni zajedno ne doprinose odstupanju sustava te za isto ne bi trebali biti penalizirani kao što je sada slučaj.</p> <p>Empirijska analiza na primjeru malog opskrbljivača u Hrvatskoj pokazala nam je da bi se uvođenjem ove mogućnosti post-balansiranja ukupan iznos troška energije uravnoteženja na godišnjoj razini smanjio za oko 100.000 kn za svakog malog sudionika post-balansiranja, što smatramo dodatnim i nepotrebnim penaliziranjem ukoliko svoje odstupanje možemo poništiti s odstupanjem drugog tržišnog sudionika u drugom smjeru. Ušteda na veće sudionike post-balansiranja bila bi još veća.</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Prema UREDBI KOMISIJE (EU) 2017/2195 od 23. studenoga 2017. o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja (GL EB) voditelj bilančne grupe može u skladu s pravilima utvrđenima u uvjetima i odredbama u pogledu organizacije uravnoteženja mijenjati rasporede nakon zatvaranja unutardnevnog tržišta.</p> <p>Uzimajući u obzir da se radi o naknadnoj izmjeni planova proizvodnje i potrošnje Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. koji je odgovoran za organizaciju uravnoteženja te koji prema važećim Pravilima organiziranja tržišta električne energije odobrava izmjene planova proizvodnje i potrošnje, isti je zatražio da se prethodno provjeri utjecaj na poslovne procese HOPS-a i obveze koje ima prema izvještavanju o promjenama planova proizvodnje i potrošnje.</p> <p>Također, s obzirom da se GL EB i Pravilima uravnoteženja elektroenergetskog sustava uvodi tzv. „Single price“ metoda obračuna odstupanja od 01.01.2020. neće doći do navedene znatne uštede s obzirom da će u slučaju nakande izmjene proizvodnje ili potrošnje jedna strana biti oštećena (ona koja je odstupala suprotno od smjera sustava) te smatramo da Vaša primjedba neće imati efekta od 01.01.2020.</p>
-------------------	---	---

<p>članak 73.</p>	<p>Predlažemo brisanje stavaka (3), (4) i (5) te mijenjanje stavka (6) koji postaje stavak (3) i glasi:</p> <p>(3) U slučaju izmjene plana proizvodnje, isporuke krajnjim kupcima i/ili kupoprodaje električne energije unutar hrvatske zone trgovanja, voditelj bilančne grupe dužan je dostaviti Operatoru prijenosnog sustava i Operatoru tržišta izmijenjenu verziju ugovornog rasporeda člana bilančne grupe za dan isporuke najkasnije četrdeset osam (48) sati nakon razdoblja na koje se izmjena odnosi, a koja sadrži i zadnje odobrene izmjene plana prekozonske razmjene električne energije, plana isporuke električne energije sumarno za krajnje kupce i plana proizvodnje električne energije od strane operatora prijenosnog sustava.</p> <p>Objašnjenje:</p> <p>Prema smjernici EU iz tzv. GLEB Vodiča za uravnoteženje električne energije koji je dio Uredbe o uravnoteženju električne energije i predstavlja vodič Europske Komisije, svi tržišni sudionici imaju pravo moći napraviti „post-balansiranje“.</p> <p>Onemogućavanje „post-balansiranja“ pogoduje vlasniku TSO-a, jer kada bi naša bilančna grupa imala pravo provesti „post-balansiranje“ s nekom drugom bilančnom grupom van HEP Grupe i to provela, naš trošak bi bio manji. Međutim, kako bi ukupni trošak uravnoteženja ostao jednak (a naš je istovremeno manji), iz toga proizlazi da bi najveća bilančna grupa, ona HEP Grupe imala viši trošak uravnoteženja.</p> <p>Ako ne dozvolite „post-balansiranje“ nama će indirektni troškovi poslovanja na godišnjoj razini ostati viši za 50.000 kuna nego bi mogli biti s dozvoljenim „post-balansiranjem“.</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Prema UREDBI KOMISIJE (EU) 2017/2195 od 23. studenoga 2017. o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja (GL EB) voditelj bilančne grupe može u skladu s pravilima utvrđenima u uvjetima i odredbama u pogledu organizacije uravnoteženja mijenjati rasporede nakon zatvaranja unutardnevnog tržišta.</p> <p>Uzimajući u obzir da se radi o naknadnoj izmjeni planova proizvodnje i potrošnje Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. koji je odgovoran za organizaciju uravnoteženja te koji prema važećim Pravilima organiziranja tržišta električne energije odobrava izmjene planova proizvodnje i potrošnje, isti je zatražio da se prethodno provjeri utjecaj na poslovne procese HOPS-a i obveze koje ima prema izvještavanju o promjenama planova proizvodnje i potrošnje.</p> <p>Također, s obzirom da se GL EB i Pravilima uravnoteženja elektroenergetskog sustava uvodi tzv. „Single price“ metoda obračuna odstupanja od 01.01.2020. neće doći do navedene znatne uštede s obzirom da će u slučaju nakande izmjene proizvodnje ili potrošnje jedna strana biti oštećena (ona koja je odstupala suprotno od smjera sustava) te smatramo da Vaša primjedba neće imati efekta od 01.01.2020</p>
-------------------	---	--